

ление при циганите в зависимост от тяхното отношение към опозицията “номадски” и “уседнал” начин на живот, което също има свое и то голямо място в системата на брачен избор и създаване на смесени (междугрупови и междуетнически) бракове и семейства. А, както е известно, при разселването си по българските земи циганите се разделят на две групи, - едната на **отседнали** (ерлии), а другата на **номадстващите** (скитащите, чергаруващите) цигани. Между отседналите и номадски съществуващите цигански групи в течение на векове не е имало системни, масови и трайни контакти. И това е напълно разбираемо, тъй като при отсядането си съответните цигански групи променят съществено своя бит, култура и дори душевност. Във връзка с тези промени те формират по-друго самочувствие и по-други разбирания за партньорство в брака и семейството.

За циганолозите е ясно, че преходът от номадски към уседнал начин на живот е създал условия, в системата на които “циганските родове са могли да се разделят на части, имали са относителна или абсолютна самостоятелност при намиране на прехрана и при миграциите. В повечето поколения са се запазили взаимните контакти, размяна на брачни партньори обмен на стопанска информация и прочее. В тези области (където и докато стопанските и климатичните условия са го позволявали) отделните партньорски родове, а понякога и цели племена, са били в постоянен контакт. Поддържането на взаимни отношения е било типично за времето на активния номадизъм, времетраенето на който е различно в различните групи цигани. Във времето на кризата на номадския начин на живот традиционното циганско общество се променя. Основна стопанска и обществена единица става едногамната чергарска група, наследничка на някогашния род, загубил контактите с партньорския си род и превърнал се в едногамен и самозадоволяващ се, а след време и напълно чужд на първоначалния си дуален партньор. И след окончателно отсядане на групата основна единица остава едногамната група.”⁵⁷

⁵⁷ Е. Марушиакова. Етническа характеристика на циганите в България. - “Българска етнография”, 1991, кн. 4, с. 14.